

ВІДПОВІДІ
Харківської державної академії культури
на зауваження, викладені у Звіті експертної групи
про результати акредитаційної експертизи ОНП «Музичне мистецтво» (ID: 36842)
рівень вищої освіти – Доктор філософії, спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Під час акредитації співпраця з членами експертної групи була змістовною й продуктивною. Ми вдячні експертам за відзначені сильні сторони ОНП Музичне мистецтво та надані рекомендації, що сприятимуть покращенню якості реалізації ОНП, подальшому вдосконаленню її структури та змісту відповідно до потреб стейкхолдерів. Водночас ми маємо певні заперечення щодо окремих позицій звіту і просимо звернути увагу на невідповідність зауважень, сформованих експертною групою, і реальних показників відповідності критеріям, за якими оцінювалась ОНП.

Критерій	Зауваження Експертної групи	Відповідь на зауваження Академії
Критерій 1. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення	ОНП практично не змінювалась від започаткування в 2017 році. До обговорення ОНП практично не залучені здобувачі освіти. Рекомендовано дослухатись до потреб здобувачів, а не вписувати їх формально до протоколів засідань кафедри.	Протягом 2018-2020 рр. було введено в дію нові редакції ОНП, які у порівнянні з 2017 р. мають суттєві зміни, що враховують потреби здобувачів освіти, стейкхолдерів та академічної спільноти. Навіть у самому звіті в аналізі Критерію 2 (пп.2 і 3) експертами зазначені введені зміни до ОНП. Вважаємо, що якісні зміни до змісту ЗК, СК, РН в ОНП 2020 р. потребували певного проміжку часу щодо їх реалізації, оскільки необхідно було достовірне виявлення позитивних та негативних сторін освітнього процесу. За досить короткий час в освітньо-наукову програму було внесено достатньо змін, втім більша кількість змін в ОНП несе в собі загрозу втрати фундаментального змісту дисциплін історичного, теоретичного, виконавського музикознавства, етномузикології, які є важливими і актуальними в музикологічному освітньо-науковому дискурсі. У 2021 році планується внесення певних змін до ОК ОНП (наприклад, впроваджується інноваційна дисципліна «Музична орієнталістика»), які вже відображені в її проекті (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/mm/tim/materials/proekt_onp-2021.pdf), в якому будуть враховуватися рекомендації експертів за результатами проведеної акредитаційної експертизи та інтереси всіх зацікавлених сторін. У протоколах засідань випускової кафедри, представлених членам ЕГ,

		<p>визначено порядок обговорення ОНП, проведення моніторингу, результати опитування стейкхолдерів, які реально приймали участь в обговоренні програми.</p>
<p>Критерій 2. п. 2. «Зміст освітньої програми...»</p>	<p>Певна неузгодженість ЗК, СК та РН, відсутність деяких ОК не дозволяє засвідчити системне досягнення заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання.</p>	<p>На нашу думку, зауваження за даним критерієм є некоректним. Наведений аналіз неузгодженості окремих ЗК, СК і РН та відсутності відповідних ОК не відображає реальний зміст ОНП, оскільки ЗК 3 «Здатність працювати у міжнародному контексті...», СК 9 «Здатність на основі фінансової грамотності здійснювати діяльність з фандрейзингу...», що відповідають сучасним тенденціям розвитку суспільства та музичної культури, відображаються у РН 1, РН 3, РН 5, РН 10, які досягаються у процесі вивчення освітніх компонентів «Іноземна мова у науковій комунікації», «Інноваційні методи викладання у вищій школі», «Організація та методика науково-дослідної роботи», «Музична журналістика».</p> <p>Формування СК 9 забезпечується такою дисципліною як «Музична журналістика», вивчення якої значним чином сприяє розширенню можливостей для майбутньої проектно-наукової діяльності. Цей освітній компонент було введено в зміст ОНП після висловлених побажань зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів, зокрема доктора мистецтвознавства М.П. Калашник (Витяг з протоколу № 10 засідання кафедри теорії та історії музики ХДАК від 10 березня 2020 року).</p> <p>Не зрозумілим є те, що експерти не звернули увагу на протиріччя в Звіті між зауваженням в 1 критерії (про необхідність наповнення ОНП новими ОК, що відповідають змінам у суспільстві та музичній культурі) та виявленими при аналізі критерію 2 саме тих ОК, які відповідають всім сучасним змінам в культурі та суспільстві.</p> <p>На думку членів групи забезпечення спеціальності, компоненти освітньої програми повністю відповідають особливості ОНП, визначають змістовний ракурс викладання тематичного матеріалу курсів: Філософія, Культурологія, Філософія музики, Музична естетика, Музична журналістика. І тематичний план, і джерельна база цих курсів наочно засвідчують щільний взаємозв'язок музикознавства і культурології.</p>

	<p>ЕГ вважає, що зміст вибіркового дисциплін слід розширити проблематикою, пов'язаною із китайським музичним мистецтвом, оскільки більшість здобувачів на ОНП є громадянами КНР</p>	<p>Зміст окремих розділів таких вибіркового дисциплін, як «Філософія музики», «Естетика музики», «Історія і теорія музично-естетичної думки», «Проблеми виконавського музикознавства» цілком пов'язаний з проблемами філософії, естетики музичного мистецтва Китаю, компаративним аналізом ментально-психологічних, жанрово-стильових тощо особливостей східної та європейської музичної культури. Всі ці проблемні питання є предметом обговорення під час лекційних занять та сприяють розробленню концепцій наукових досліджень аспірантів, які є громадянами КНР.</p> <p>На наш погляд, експерти під час проведення експертизи не звернули достатньою мірою увагу на важливі принципи реалізації ОНП «Музичне мистецтво», пов'язані з науково-освітньою інтеграцією України та Сходу, концепцію інтернаціоналізації освітнього середовища Академії. Також не було звернено увагу і на потребу саме китайських аспірантів у вивченні особливостей європейської, зокрема української музичної культури, оскільки саме для цього вони і приїжджають на навчання в Україну, щоб реалізувати своє право на здобуття вищої освіти на рівні європейського ЗВО.</p>
<p>Критерій 2. п.4 «Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної траєкторії»</p>	<p>ЕГ встановила, що можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів даної ОНП є обмеженою та почасти нереалізованою</p>	<p>Під час он-лайн розмови експерти керувалися думкою окремих здобувачів з КНР, не вислухали думку інших аспірантів-іноземців, які вільно володіють українською мовою, та особливо аспірантів з України, які надали б чітку відповідь на це питання, що свідчить про певну упередженість окремих членів експертної групи. Відповідно до Положення про порядок та умови обрання здобувачами вибіркового дисциплін Харківської державної академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kzv5.pdf) на 1 курсі із запропонованого блоку дисциплін за вибором аспіранти самостійно обирають дисципліни, які вони бажають вивчати в 2 семестрі 1 курсу та на 2 курсі. Така процедура відбувається щороку, заяви аспіранти подають 25 січня до відділу аспірантури.</p> <p>Отже, реальна вибірковість під час реалізації ОНП існує і вона становить 19 кредитів (32%) від загального обсягу кредитів.</p> <p>Окрім того, здобувачі освіти самостійно обирають теми наукового дослідження відповідно до власних наукових інтересів та перспектив розвитку майбутньої професійної кар'єри.</p>

<p>Критерій 2. п.5 «Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії»</p>	<p>Онлайн зустріч із здобувачами довела, що реальних занять із здобувачами нижчих рівнів ВО аспіранти не проводять, оскільки жоден із них не зміг назвати дисципліну, яку він викладав на практиці. Аргументи щодо неможливості реалізувати проходження практики в умовах пандемії COVID-19 ЕГ вважає недостатніми через можливість працювати дистанційно. В результаті цього компетентності, прописані в силабусі навчальної дисципліни та необхідні для подальшої професійної діяльності, залишаються нездобутими.</p>	<p>Ми вважаємо, що реалізація даної ОНП враховує й повноцінно забезпечує проходження практики в умовах пандемії COVID-19. Науково-педагогічна практика аспірантів у 2018-2020 рр. проводилася у форматі виступів аспірантів перед бакалаврами факультету музичного мистецтва (зокрема К. Донцовою-Пушенко, Ян То, Є. Кеменчеджі та ін.) в якості читання лекцій за тематикою власних досліджень (у 2020 р. — у дистанційному форматі). З початком карантину 2020—2021 рр. такі виступи практикувалися в форматі доповідей перед фокус-групою самих аспірантів, що сприяло більшому розумінню ними сутності поставленої проблематики і гостроті критичного обговорення кожної такої доповіді. Подальша тісна співпраця з роботодавцями, ЗВО-партнерами України та Китаю і достатній вибір баз практик (за вже заключеними Угодами) дозволяють гарантувати високий рівень готовності випускників до роботи за фахом. На наш погляд, некоректно робити узагальнені висновки з одиничних випадків, коли окремі іноземні аспіранти через зрозуміле хвилювання в умовах дистанційного зв'язку не змогли відповісти на деякі запитання.</p>
<p>Критерій 2. п.6. «Освітня програма передбачає</p>	<p>ЕГ вважає, що до переліку soft skills майбутнього науковця доцільно було б</p>	<p>Погоджуємося, що необхідно більш конкретно прописати в переліку компетентностей ОНП soft skills (навички лідерства, роботи в команді, універсальні навички науковця), але зауважимо, що набуття наведених у звіті соціальних навичок здобувачі опановують під час вивчення курсів</p>

<p>набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills)...</p>	<p>додати навички лідерства, роботи в команді, а також універсальні навички науковця, вказані в «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії....»</p>	<p>«Організація та методика науково-дослідної роботи» та «Інноваційні методи викладання у вищій школі», що дозволяє поступово розширювати можливості для майбутньої проектно-наукової діяльності докторів філософії.</p>
<p>Критерій 2. Загальний аналіз</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення</p>	<p>Наведені експертами слабкі сторони і недоліки ОНП стосуються зауважень щодо кореляції змісту та відповідності окремих ЗК, СК і РН а також ОК, які можливо виправити у найкоротший термін та врахувати у поки що незатвердженому проекті ОНП на 2021 рік. Але безпідставними є зауваження щодо відсутності можливості реалізації індивідуальної освітньої траєкторії та реального проходження практики у здобувачів, яка забезпечувалась навіть у дистанційному форматі.</p> <p>Ми не погоджуємося з оцінюванням рівня відповідності критерію 2 (рівень E) і вважаємо, що експертами не були враховані й інші сильні сторони ОНП, у тому числі стосовно її змісту, обсягу та структури.</p>
<p>Критерій 3. п.2 «Правила прийому на навчання...»</p>	<p>Правила прийому не регулюють відповідний моніторинг володіння іноземцями мовою навчання та не передбачають чітку процедуру діагностики відповідних знань з української мови (мови викладання), необхідної для</p>	<p>У «Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Харківській державній академії культури» https://ic.ac.kharkov.ua/priym_kom/pravila/2021/PP-2021_2.pdf у пп.6. п. XIV. «Особливості прийому на навчання до ХДАК іноземців та осіб без громадянства» зазначено: «До аспірантури ХДАК приймаються іноземці, які мають вищу освіту (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або освітній ступінь магістра) та володіють мовою навчання на достатньому рівні. Іноземні громадяни зараховуються до аспірантури ХДАК протягом року за результатами вступних іспитів зі спеціальності (в обсязі навчальної програми для спеціаліста або магістра), яка відповідає обраній ними науковій спеціальності, і мови навчання та на підставі академічних прав на продовження навчання, що надаються документом про здобутий рівень освіти в країні його походження, і врахування балів успішності, що дають право на</p>

	<p>навчання на ОНП, що може призвести до того, що в аспірантуру будуть мати змогу вступити іноземці, які будуть не спроможні виконати ОНП та навчальний план.</p>	<p>продовження навчання на наступному рівні вищої освіти відповідно до законодавства країни, що видала документ про здобутий ступінь (рівень) освіти. Зарахування іноземців до аспірантури здійснюється по мірі складання вступних іспитів. (с.45).»</p> <p>На сайті ХДАК також оприлюднено «Програму вступного іспиту з дисципліни «Українська мова для абітурієнтів з числа іноземців та осіб без громадянства для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії» (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/cmos/materials/pvi/pvi_uma_21_1.pdf), у якій сформульовані мета і завдання вступного іспиту, вимоги до вмінь і навичок абітурієнтів, характер мовного матеріалу (граматичний мінімум, лексичний мінімум), порядок та структура вступного іспиту, який складається із трьох субтестів, передбачених для визначення рівня сформованості мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентності (субтест на володіння граматичним матеріалом, письмовий субтест на текстовому матеріалі (анотація наукового тексту з фаху)), усний субтест (співбесіда за темою майбутнього дисертаційного дослідження). У «Програмі» також сформульовано критерії оцінювання знань іноземних громадян з кожного субтесту.</p> <p>Вступні іспити з мови навчання (з української мови) для абітурієнтів з числа іноземців та осіб без громадянства відбуваються відповідно до оприлюдненої «Програми». Результати вступного іспиту з української мови фіксуються у відповідному протоколі вступного іспиту.</p> <p>Всі документи, які регулюють відповідний моніторинг володіння мовою навчання були продемонстровані гарантом ОНП членам ЕГ під час резервної зустрічі.</p>
<p>Критерій 3. Доступ освітньої програми визнання результатів навчання.</p>	<p>до та</p> <p>Під час двох бесід із здобувачами ОНП, члени ЕГ, за невеликим винятком, виявили недостатній рівень володіння іноземцями</p>	<p>Визначені експертами слабкі сторони є абсолютно незрозумілими і неприйнятними.</p> <p>Кращі з китайських аспірантів (Чжан Юньшо, Ян То, Чжан Юй, Ван Ке, Лу Тунзе), які навіть виконують функції перекладачів і модераторів міжнародних дистанційних заходів (конференцій, онлайн-зустрічей тощо), сприяють налагодженню комунікації між викладачами і китайськими здобувачами освіти молодших курсів, які поки що адаптуються до освітньо-наукового</p>

<p>Обґрунтування рівня відповідності</p>	<p>українською мовою навіть на побутовому рівні, що є ознакою того, що “Правила прийому..” та інші локальні документи ЗВО, які регулюють вступ на ОНП, є малодієвими.</p>	<p>середовища. Тому рівень володіння ними українською мовою на достатньому рівні з невідомих причин не був врахований експертами під час проведення онлайн-зустрічей зі здобувачами.</p> <p>Крім того, наукові керівники аспірантів-іноземців, які вже успішно захистилися, мають великий досвід професійно-педагогічного спілкування зі здобувачами – громадянами КНР (при необхідності – різними мовами). Спілкування викладачів Академії з деякими китайським аспірантами, які поки що мають труднощі в усному мовленні (але не всі аспіранти!), ґрунтується на розумінні специфіки китайського етикету ділового мовлення, що передбачає спілкування у значно більш повільному темпі з детальною артикульованістю звуків та уважним слуханням співрозмовника.</p> <p>За сприянням консультативної, організаційної та інформаційної підтримки співробітниками Центру міжнародної освіти та співробітництва, серед яких є і викладачі аспірантських курсів, в освітньому процесі ХДАК популяризується технологія міжкультурної комунікації у спілкуванні викладачів з іноземними студентами, що забезпечує сприятливий соціально-психологічний клімат навчання, створює найкращі умови для розвитку мотивації студентів у початковий період їх адаптації до нового соціокультурного середовища, забезпечує управління соціально-психологічними процесами в навчальних групах.</p> <p>Під час онлайн-зустрічей експертами не були враховані ці особливості професійно-педагогічного та національно-ділового етикету спілкування, і тому деякі здобувачі, за їх особистими словами, не змогли схопити на слух поставлені їм запитання.</p> <p>Вочевидь незрозумілим є висновок експертів щодо «малодієвості» основоположних документів ХДАК (програми вступних іспитів з фаху, української мови, «Правила прийому до ХДАК у 2021 р.»), які є у вільному доступі до всіх учасників освітнього процесу та цілком врегульовують порядок моніторингу і проходження процедури діагностики відповідності знань української мови. Це зауваження є безпідставним та ґрунтується на припущеннях щодо недостатньо вільного володіння всіма іноземними аспірантами українською мовою (про що свідчать неодноразове використання</p>
---	---	--

		<p>в звіті висловів типу «що може призвести»). Ми погоджуємось, що деякі з іноземних здобувачів освіти дійсно поки що потребують підвищення рівня спілкування українською мовою. Проте, по-перше, це стосується більшою мірою їх комунікації в усній формі, а для проведення наукового дослідження більш важливими є навички читання, письма та перекладання текстів. По-друге, вони ще навчаються, і остаточним результатом для оцінки рівня володіння ними українською мовою в усній формі має бути публічний захист проведеного наукового дослідження, а не одичне спілкування протягом декількох хвилин, до того ж в онлайн режимі.</p> <p>Отже, ми також не погоджуємося з оцінюванням рівня відповідності критерію 3 (рівень E) і вважаємо, що експерти не змогли на відповідному рівні та без упередженого відношення встановити міжкультурну комунікацію під час проведення експертизи. Окрім того, об'єктивний висновок щодо володіння або неволодіння особою будь-якою мовою може бути зроблений лише за умови використання відповідних методів та критеріїв оцінювання.</p>
<p>Критерій 4. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення</p>	<p>Оновлення у ОНП має формальний характер та не дотичне до змісту ОК, що обмежує аспірантів у отриманні актуальних знань у майбутній професії</p> <p>Наявність комунікаційного бар'єру з іноземними здобувачами помітно</p>	<p>Зовсім не зрозумілим є зауваження щодо відсутності оновлення ОНП «Музичне мистецтво», яке, на думку експертів, має «формальний» характер. Дивує нерозуміння експертів вагомості фундаментальних дисциплін, таких як «Методологія історичного музикознавства», «Методологія теоретичного музикознавства», «Структура музикознавства». Але навіть у звіті зазначається про використання в дисципліні ООК «Структура музикознавства» сучасних ідей провідних науковців, музикантів-практиків, у тому числі й матеріалів монографій і статей викладачів ХДАК (п.4), що суперечить вище наданому зауваженню.</p> <p>Ми погоджуємось, що оновлення потребує список рекомендованої літератури, вказаної в силабусі, але ж не вся структура і зміст освітніх компонентів, які складають фундаментальну основу музикознавства як науки.</p> <p>На жаль, експерти не врахували сильну сторону ОНП «Музичне мистецтво», яка спрямована на інтеграцію вітчизняного музикознавства у світовий освітньо-науковий простір (про що йдеться в змісті ОНП та формі СО). Тому ще раз наголошуємо на тому, що завдяки наявності серед контингенту здобувачів більшої частки аспірантів-іноземців є свідченням успішної</p>

	<p>ускладнює, зокрема і науково-дослідницьку діяльність та їх навчання, загалом</p>	<p>інтернаціоналізації, яка сприятиме реалізації програм міжнародної мобільності, участі у міжнародних грантових проєктах, активній міжнародній діяльності, впровадженню подвійних дипломів (наприклад з Лоянським університетом, з яким вже встановлено партнерські взаємовідносини). Складнощі у комунікації, які виникли під час експертизи, не мають під собою вагомих підстав для виявлення суттєвих зауважень системного характеру, що відображається на якості всього освітнього процесу, оскільки відмічені недоліки ґрунтуються лише на основі відповідей окремих аспірантів-іноземців, і зовсім не враховують відповіді аспіратів з України. Свідченням того, що не виникає ніяких перешкод для україномовного порозуміння між аспірантами-іноземцями та викладачами під час виступів на міжнародних та всеукраїнських конференціях слугують відеофільм про проведення міжнародної конференції у листопаді 2020 р. (https://www.youtube.com/watch?v=Wc4cRLuC-IU&t=3s), фотозвіти конференцій, круглих столів (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/mm/tim/tim_d_a.html), на яких аспіранти з Китаю успішно оприлюднюють результати своїх наукових досліджень саме українською мовою.</p> <p>Також в звіті йдеться про те, що на зустрічі ЕГ з відповідними фокус-групами, здобувачі підтвердили про свою участь у науковій роботі випускової кафедри (п. 3), аспіранти повідомили, що можуть звернутися за консультацією з приводу ОК чи інших питань до свого наукового керівника (п.2), реалізується свобода вибору наукового керівника, тем досліджень, вибору навчальних дисциплін вибіркового блоку (п.1), для встановлення рівня задоволеності методами навчання щорічно здійснюється моніторинг якості освіти загалом та якості викладання (п.1), випадків не об'єктивного оцінювання чи упередженого ставлення до них з боку викладачів не було (п.2), спілкування із здобувачами (з громадянами України) підтвердило, що вони обізнані з процедурою оскарження результатів оцінювання навчальних досягнень, що регулюється відповідним положенням та методичними рекомендаціями щодо порядку і критеріїв оцінювання результатів навчання (п.2).</p>
--	---	--

		<p>Отже, ми не погоджуємося з оцінюванням рівня відповідності критерію 4 (рівень E) і вважаємо, що: 1) експертами не були враховані відповіді аспіратів з України; 2) суттєвого оновлення змісту ОК на цей час не потребують, оскільки дисципліни «Методологія історичного музикознавства», «Методологія теоретичного музикознавства», «Структура музикознавства» пов'язані з фундаментальними проблемами музикознавства; оновлення потребує лише список рекомендованих джерел, який обов'язково буде щороку оновлюватися актуалізованими сучасними дослідженнями за останні 5 років.</p>
<p>Критерій 7. п.1 «Фінансові та матеріально-технічні ресурси» п. 3 «Освітнє середовище...»</p>	<p>Вражає кардинальна різниця між станом гуртожитку № 1 та гуртожитку № 2</p> <p>Однак, занепокоєння викликає розміщене в мережі Інтернет відео на якому наявно показано надзвичайно поганий, нежилый стан гуртожитку № 2, що може нести небезпеку для життя та здоров'я здобувачів</p> <p>Зауваження щодо відсутності електронних інструментів</p>	<p>Занепокоєння станом гуртожитку №2 у членів ЕГ співпадають із занепокоєнням адміністрації ХДАК, яка неодноразово зверталася по допомогу до голови Державної агенції з питань мистецтв та мистецької освіти Галини Григоренко (Лист № 01.03.13 від 12.01.2021 р.), надсилала пропозиції щодо відновлення та розбудови мережі гуртожитків ХДАК (у відповідь на Лист МКІП, 20 липня 2020 р.), брала участь в онлайн- нарадах за участі міністра МКІП Олександра Ткаченка з питань потреб закладів освіти у капітальному ремонті (15.07.2020 р.), подавали розрахунки щодо капіталовкладень, які необхідні для покращення стану гуртожитків ХДАК (Лист до МКМСУ № 01.01.273 від 28.02.2020 р.).</p> <p>Щойно проводяться ремонтні роботи гуртожитку № 1, в якому проживають здобувачі зі спеціальності «Музичне мистецтво». Відео з Інтернету (на платформі YouTube), на яке спираються члени ЕГ не є об'єктивним джерелом інформації, не має під собою підстав вважати, що саме в такому ганебному стані знаходяться всі приміщення гуртожитку № 2. Разом з тим, підкреслимо, що значна частина кімнат вже не заселена здобувачами освіти. До того ж, у зв'язку з необхідністю проведення капітального ремонту з наступного навчального року заселення здобувачів освіти в цей гуртожиток взагалі не планувалось.</p> <p>Побажання експертів є перспективним для розвитку матеріальної бази ХДАК, але відсутність електронних інструментів ніяк не погіршує науково-теоретичну підготовку музикознавців-науковців, які вже мають вищу музичну освіту на другому (магістерському) рівні і добре вміють набирати та</p>

		<p>редагувати нотний текст за допомогою сучасних комп'ютерних програмах (Finale, Sibelius та ін.), створювати нотні додатки та приклади в тексті дисертацій. Для цього аспіранти використовують власні електронні музичні інструменти та комп'ютери. Відповідні курси з опанування навичок використання відповідних комп'ютерних технологій викладаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Тому немає гострої потреби витрачати час на повторення цього в ОНП "доктор філософії" з урахуванням того, що мова йде не про навчання грі на електронних музичних інструментах або основам музичної композиції.</p>
<p>Критерій 8. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення</p>	<p>Під час бесід із здобувачами-іноземцями було виявлено, що вони не володіють, на належному рівні, мовою викладання, що ставить під сумнів ефективність системи внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Даний факт підтверджує також і те, що ЗВО приділяє недостатньо уваги формуванню культури якості. На думку членів ЕГ критерій 8. "Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми"</p>	<p>Зауваження у п.5 стосовно того, що до обговорення ОНП практично не залучені здобувачі освіти є безпідставним та спростовуються положеннями, викладеними у Звіті в пунктах 1-3:</p> <p>п.1 – «ЗВО регулярно долучає до формування та перегляду ОП стейкхолдерів, здобувачів та випускників, шляхом співпраці та опитування результати якого знаходяться на сайті академії http://surl.li/rxlg. Під час спілкування зі стейкхолдерами ЕГ було визначено, що вони дійсно здійснюють співпрацю з академією, як у навчальній, так і у культурно-просвітницькій діяльності, однак на сайті ЗВО недостатньо висвітлена дана інформація»;</p> <p>п.2 – на сайті розміщено результати анкетування зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів http://surl.li/rxlg;</p> <p>п.3 – на сайті розміщено рецензії та відгуки роботодавців http://surl.li/rxlg;</p> <p>Зауваження експертів стосовно того, що «внутрішня система забезпечення якості вищої освіти не спроможна виявити, зреагувати чи виправити недоліки в освітній програмі» (п.5) є неправдивою і перекручує реально встановлені факти обговорення змісту ОНП зі всіма стейкхолдерами, що відображено у наданих експертам протоколах засідань кафедри, круглих столів.</p> <p>Якщо деякі аспіранти – громадяни КНР не змогли відповісти на ці питання через вищезазначені причини, то це аж ніяк не відображає реальний процес внутрішнього моніторингу та оновлення ОНП. Вважаємо, що якісні зміни до змісту ЗК, СК, РН в ОНП 2020 р. потребували певного проміжку часу щодо їх реалізації, оскільки необхідно було достовірно виявлення позитивних та</p>

	<p>потребує значного доопрацювання та має загальну відповідність рівню “Е”.</p>	<p>негативних сторін освітнього процесу через опитування стейкхолдерів та збирання інформації щодо досвіду інших ЗВО, які здійснюють підготовку докторів філософії за спеціальністю «Музичне мистецтво».</p> <p>Викликають дуже великі сумніви безпідставні (не підкріплені жодними конкретними прикладами) зауваження-припущення стосовно «можливості» проявів академічної недоброчесності в наукових текстах китайських аспірантів. Знов таки, у звіті зазначено, що випадків виявлення плагіату в наукових роботах аспірантів не було встановлено в ХДАК (п.4 критерію 5). Тому обвинувачення щодо «можливого виявлення» у наукових працях здобувачів-китайців плагіату знову ґрунтується на припущеннях та викривляють реальну ситуацію повноцінного контролю всіх учасників освітнього процесу в ХДАК за дотриманням норм, правил та принципів академічної доброчесності. В академії популяризується і реально функціонує культура якості, здобувачі всіх рівнів користуються безкоштовним сервісом перевірки на антиплагіат. Як і в ЗВО України, де також навчаються аспіранти з Китаю, в ХДАК використовується програмне забезпечення Strike Plagiarism, але якщо експерти надали б поради щодо іншого програмного забезпечення, яке більш ефективно перевіряє науковий текст на наявність «можливого» плагіату (копіювання перекладеного тексту з китайської на українську мову) та використовується в будь-якому іншому вітчизняному ЗВО або Вченій раді із захисту дисертаційних досліджень, то ми були б щиро вдячні їм за це і обов’язково використовували б в Академії.</p> <p>У такому разі, виходячи з думки експертів, слід було би заборонити навчання в усіх аспірантурах усіх ЗВО України китайських і будь-яких інших іноземних аспірантів, а також анулювати присудження усім дисертантам-іноземцям наукових ступенів тільки за те, що вони недостатньо вільно володіють українською мовою на рівні усної комунікації. До речі, одним з підтверджень високого наукового статусу аспірантів, підготовлених в ХДАК за спеціальністю «Музичне мистецтво» за китайською тематикою є, зокрема, те, що одним з опонентів на захисті дисертації української аспірантки Анни Бойко на китайську тему була викладач НМАУ ім. П. І. Чайковського,</p>
--	---	---

кандидатка мистецтвознавства Лі Цин, яка дуже високо оцінила науковий півень дисертації та володіння дисертанткою китайською мовою. Дисертації китайських аспірантів, підготовлені в аспірантурі ХДАК були захищені в спеціалізованих вчених радах ХНУМ ім. І. П. Котляревського, СумДПУ ім. А. С. Макаренка, успішно пройшов передзахист китайського аспіранта в ОНМА ім. А. В. Нежданової. Публікації усіх аспірантів, що були видані в різних міжнародних та українських (фахових та включених до міжнародних наукометричних баз) наукових збірниках, успішно пройшли перевірку на антиплагіат та процедуру зовнішнього рецензування. Випускники-іноземці ХДАК, які підготували дисертації в аспірантурі ХДАК за спеціальністю «Музичне мистецтво» та захистили їх у різних авторитетних спеціалізованих радах України, успішно працюють зараз у різних вищих навчальних закладах КНР і є визнаними науковою спільнотою Китаю. Окрім того, низка китайських і українських аспірантів різних років (Лі Мін, А. Бойко, Лу Тунзе та ін.) мають публікації у відомих фахових наукових журналах та збірниках Китаю і європейських країн (Лі Ян, Дін Боюй та ін.). Більш того, зауважимо, що частина китайських аспірантів працює над дисертаціями, пов'язаними саме з українською тематикою і апріорі не потребує надто особливих підходів до наукового оцінювання, проходження перевірки на плагіат.

Також не зрозумілим є факт цілковитого замовчування у звіті досить вагомих здобутків українських аспірантів, презентованих у численних наукових публікаціях. Окрім того, відсоткове співвідношення 80% іноземних на 20% вітчизняних аспірантів склалося лише на 2020/21 навчальний рік, а з моменту відкриття аспірантури в ХДАК за спеціальністю «Музичне мистецтво» перевага була на боці українських здобувачів, більшість з яких успішно захистили дисертації і зараз є відомими й авторитетними науковцями, які працюють в ЗВО України та зарубіжжя: А. Тихонравова, А. Котляр, М. Смородська (Фісун), В. Воскобойникова, Г. Стахевич, С. Манько, Ю. Карчова, А. Бойко, Д. Зотов, К. Чайковська, Г. Бреславець, О. Степанова та ін. Тому реальний стан оцінювання якості ОНП з боку експертів видається вельми дискутивним та упередженим.

<p>Критерій 10. п.1 «Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів...»</p>	<p>Побажання експертів щодо уведення ОК, пов'язаних з історичними аспектами розвитку китайської музичної культури</p>	<p>На наш погляд, висловлене експертами зауваження не може бути прийнято повністю, оскільки китайська і, ширше, східна проблематика розглядалася в бакалаврському курсі за вибором «Музика позаєвропейських цивілізацій». Окрім того, загальні питання історії розвитку, змістовних і теоретичних засад китайської музики вивчаються в обов'язкових та вибіркових курсах ОПП (бакалавр) та ОНП (доктор філософії) спеціальності «Музичне мистецтво»: «Історія світової музики», «Філософія музики», «Музична естетика», «Методологія історичного музикознавства», «Проблеми виконавського музикознавства», «Історія та теорія музичного виконавства». У проєкті ОНП на 2021/22 навчальний рік передбачений курс «Музична орієнталістика». Індивідуальні фахові потреби аспірантів в засвоєнні тих чи інших спеціалізованих враховуються під час особистого спілкування наукових керівників з відповідними здобувачами. До того ж, китайські аспіранти звертаються до аспірантури українських ЗВО більшою мірою за набуттям знань з європейської музично-естетичної і музично-історичної специфіки. Стосовно зауваження про відсутність навчальних дисциплін, пов'язаних з різними сферами сучасної музики (джаз, поп- і рок-музики), слід зазначити, що ця проблематика вивчається в бакалаврських і магістерських курсах «Музика ХХ століття», «Стили і напрямки сучасної музики», «Історія світової музики», «Історія української музики» тощо.</p>
<p>Критерій 10. п.2 «Наукова діяльність аспірантів ...»</p>	<p>Отже, більше ніж третина наукових досліджень аспірантів ОНП не відповідає напряму досліджень керівників, що є суттєвим недоліком функціонування програми</p>	<p>Неможливо погодитися із визначенням експертів про невідповідність 9 тем аспірантів напряму наукових досліджень їх керівників. Зауваження експертів виходить із формального, буквального співпадіння у формулюванні тем наукових робіт аспірантів та їх керівників, що не враховує суттєві внутрішні зв'язки, а саме теоретико-методологічні та поняттєво-категоріальні засади досліджень докторів наук, які охоплюють широке коло наукових проблем своїх аспіратів. На наш погляд, експерти виявили недостатню обізнаність і компетентність в цьому питанні. Так, наприклад, в Звіті експертів визначено, що доктор мистецтвознавства,</p>

професор А. Я. Сташевський займається лише розвитком «баянного виконавства в сучасній українській музиці» (до речі, взагалі некоректним з усіх точок зору є вислів «виконавство в музиці», використання таких словосполучень свідчить про нерозуміння експертами сутності явищ, які вони намагались проаналізувати).

Вважаємо, що подібне самовільне звуження наукових інтересів інших науковців є неприпустимим і може бути розцінено як фабрикація фактів та упереджене ставлення під час проведення експертизи. Адже А. Я. Сташевський є автором близько 150 наукових публікацій (у тому числі – декілька монографій) широкого кола музикознавчих напрямів і проблематик, серед яких *баянне виконавство* є лише одним з них. Основне дослідницьке поле науковця це – *теоретичне музикознавство*, засноване на методології аналізу музики та яке передбачає теоретичне вивчення саме *музичного твору* (проблеми жанру, стилю, музичної мови, виражальних засобів, композиторських технік та ін.). Саме цей напрям музикознавства є головним вектором в його науковій діяльності та саме він віддзеркалює більшість наукових робіт автора та обидві його дисертації.

Виходячи з цього, відповідність тем дисертаційних досліджень зазначених аспірантів до наукових пріоритетів А. Я. Сташевського є наявною і закономірною, що підтверджується присутністю дотичних публікацій науковця. Отже:

Ян Юджі «Жанрові трансформації в сучасному оперному мистецтві Китаю» (у А. Я. Сташевського 18 наукових робіт, присвячених жанровим системам, зокрема: «Баянні твори В. Рунчака в аспекті жанрово-стильової трансформації», монографія «Великі жанри в українській музиці для баяна», «О ситуации полилога жанровых прототипов в современной музыке для баяна», «Синтез жанровых форм как тенденция жанрообразования в современной баянной музыке украинских композиторов» та ін.).

Чжан Мінь «Опера «Скорбота за померлими» Ши Гуаннаня: взаємодія національних та європейських традицій» (близько 10 робіт, присвячених національним ознакам і фольклору, зокрема: «До визначення жанрових і національних характеристик популярного гармоніко-баянного репертуару

першої третини ХХ століття», «Фольклоризм та неофольклоризм баянної творчості Віктора Власова 1960-70-х років», «Фольклоризм і неофольклоризм у баянній творчості сучасних українських композиторів» та ін.

Ван Ке «Творча постать Лю Шикуня в контексті розвитку фортепіанного мистецтва Китаю (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) – в роботі досліджуються виконавська, композиторська і педагогічна діяльність китайського піаніста Лю Шикуня. (У А. Я. Сташевського близько половини його публікацій присвячено дослідженню композиторської творчості різних митців, а також низка публікацій з проблем інструментального виконавства та музично-інструментальної педагогіки, зокрема: «К вопросу об эволюции баянной аппликатуры (на примере правой клавиатуры)», «Проблеми розвитку дитячої баянної педагогіки в Україні», «Деякі аспекти становлення й розвитку гармоніко-баянного виконавства в Україні», «Александр Иванович Шевченко – баянист, педагог, общественный деятель» та ін.

Методологічна система докторських дисертацій І. І. Польської, Н. О. Рябухи, А. Я. Сташевського, В. М. Щепакіна слугує теоретико-методологічною основою для подальших наукових розвідок аспірантів на **новому** музичному матеріалі, а не за формальним ознаками (співпадіння слів у назві наукових робіт). Такий примітивний підхід лише пригальмує інноваційний розвиток вітчизняної музикознавчої думки.

Наведемо інший приклад. Так, докторська дисертація Н. О. Рябухи в контексті сучасного музикознавства має значення універсального методологічного інструментарію, в котрому подано розробку методу онто-сонологічного аналізу музики; коло його застосування не має меж щодо вибору матеріалу дослідження. Методологія аналізу, запропонована в дисертації Н. О. Рябухи, принадна для вивчення явищ як європейської, так і китайської музичної культури, адже музичний звук є тією якістю, що об'єднує національні культури і історичні епохи в розвитку музичного мистецтва та відбиває особливості звукообразного мислення митців. Саме з точки зору методологічного підґрунтя матеріали докторської дисертації Н. О. Рябухи постають як необхідна основа дисертаційних робіт китайських аспірантів, науковим керівником яких постає наш шанований керівник.

Що стосується докторської дисертації В. М. Щепакіна, то її вирізняє блискуче здійснені крос-культурний, регіональний і порівняльний види аналізу щодо вивчення вітчизняної і чеської музичних культур. Саме ці види аналізу постають як методологічна основа керованих В. М. Щепакіним кандидатських дисертацій, в котрих як обов'язковий дослідницький пласт є порівняльне дослідження китайської і європейської музичних культур як характерний напрям у розвитку сучасної музичної синології. Розроблена дослідником методологія аналізу має застосовуватися до вивчення іншого предметного матеріалу, яким є китайська і європейська музичні культури.

У докторській дисертації І.І. Польської створена цілісна, системна методологія, спрямована на вивчення послідовності та спадкоємності музичних традицій різних цивілізацій, включаючи китайську музичну культуру, глибина пошуку та загально-фундаментальні положення її дисертаційної роботи поєднує всі напрями аспірантських досліджень, якими керує науковець. Методологічний підхід до вивчення ансамблевої музики, розроблений І.І. Польською, дозволяє екстраполювати модель аналізу на різний матеріал та дозволяє «вживатися» в будь-яку традицію, символіку та виконавську практику.

Тим більше, що І.І. Польською написані роботи (книга «Світ давніх цивілізацій» (2003), статті «К вопросу об этико-космологической концепции музыки» (1995), «Музичний етос та духовна культура» (2006), які відповідають проблематиці досліджень китайських аспірантів. Аналіз сучасної музики займає провідне місце в статтях «Методологічна проблематика в сучасному музикознавстві (2014), «Універсалізм творчої особистості композитора та вченого І. С. Польського» (2019) відповідає тематичній спрямованості дисертації аспірантки О. Стецкович.

Отже, дисертаційні дослідження та наукові праці вищенаведених докторів наук, керівників аспірантів, їх наукові публікації, наведені в таблиці «Відповідність тем аспірантів опублікованим працям їх керівників» (подану членам ЕГ) повністю охоплюють проблематику аспірантських тем і не викликає жодних сумнівів щодо їх відповідності до тематики дисертацій

		<p>здобувачів.</p> <p>Всі аспіранти, як зазначено у звіті, самостійно обирають собі наукового керівника і тему дисертаційного дослідження, користуючись правом на академічну свободу.</p> <p>Наголошуємо, що навіть якщо б наведене зауваження експертів дійсно відповідало реальності, то і тоді було б цілком неможливим погодитися із висновком про те, що більше ніж третина наукових досліджень аспірантів ОНП не відповідає напряму досліджень керівників. Третина від загальної кількості контингенту здобувачів (30 аспірантів) складає 10 осіб. А в звіті наведено лише 9 прикладів «умовної» невідповідності тем аспірантів напряму наукових досліджень їх керівників.</p>
<p>Критерій 10. п.3 «Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень...»</p>	<p>До складу Наукового товариства не включено жодного здобувача ОНП Музичне мистецтво. Проте, викликає сумніви активна участь в наукових заходах аспірантів із Китаю, оскільки вони майже не володіють українською мовою і не мають можливості для здійснення повноцінної наукової комунікації.</p>	<p>ЦІЛКОМ помилковим є твердження про відсутність у складі Наукового товариства ХДАК жодного здобувача ОНП «Музичне мистецтво». Насправді, до складу цього органу входять аспіранти О. Мовчан, К. Донцова-Пушенко і Чжан Юй. Керівник Товариства О. Косачова саме це і підтвердила під час онлайн зустрічі.</p> <p>Також, «сумніви» членів ЕГ є безпідставними щодо активної участі в наукових заходах аспірантів з Китаю, адже в кожних конференціях успішно українською мовою виступає з доповідями переважна більшість китайських аспірантів. Так, на останній науковій конференції виступали зі змістовними доповідями аспіранти Лу Тунзе, Кун Чжуцзюнь, Ван Цзяцін, А Гудаму та ін.</p> <p>Кращі з китайських аспірантів вільно володіють українською мовою (Чжан Юньшо, Лу Тунзе, Ян То, Чжан Юй, Ван Ке), що надає можливість їм виконувати функції ініціаторів, організаторів, модераторів та перекладачів наукових заходів (конференції, наприклад з Лоянським педагогічним університетом) та фестивалів (наприклад, «Діалог культур», який проходив в ХДАК у 2016-2018 рр. за підтримки Посольства КНР в Україні та за участю здобувачів з Китаю з інших ЗВО України).</p> <p>В межах цих науково-комунікаційних та творчих заходів здійснювався активний міжкультурний взаємообмін, що сприяв популяризації ХДАК у міжнародному освітньо-науковому середовищі.</p> <p>Для стимулювання публікаційної активності аспірантів в ХДАК створено</p>

		можливість безоплатно опублікувати статтю на англійській мові.
Критерій 10. п.4 «Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю...»	входження аспірантів до міжнародної академічної спільноти ведеться, проте цей процес має епізодичний характер	Спростовуючи твердження ЕГ про «епізодичність» китайських аспірантів в науковій конференції з Лоянським педагогічним університетом наголосимо на тому, що саме китайські аспіранти ХДАК (Лу Тунзе та Чжан Юньшо) виступали в якості ініціаторів, організаторів, модераторів наукового заходу, а також навіть здійснювали синхронний китайсько-український і українсько-китайський переклади всіх доповідей.
Критерій 10. п.5 «Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах...»	про недостатню наукову активність більшості наукових керівників аспірантів	Стосовно зауваження про відсутність наукових публікацій у Scopus та Web of Science слід відмітити, що, на відміну від інших наукових галузей, у сфері музикознавства в Україні не презентовано жодного видання, а публікація поданих членам кафедри статей у видання, зареєстровані в базах Scopus та Web of Science є довготривалим — з очікуванням до двох років. Так, доктор мистецтвознавства О. Г. Рощенко на даний час має дві публікації у Scopus та Web of Science (див. в Додатку), а доктори мистецтвознавства Польська І. І. та Коновалова І. Ю. очікують вихід статей у збірнику наукових праць, зареєстрованого в базі Scopus. Водночас, зауваження щодо низької публікаційної активності наукових керівників аспірантів є цілком безпідставним , виходячи зі значної кількості публікацій у фахових виданнях, затверджених МОН України, наукових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних, а також участі у колективних наукових монографіях, виданих в Європейському Союзі (дані наведені у таблиці в Додатку), що знов таки свідчить про недостатню обізнаність або ж упередженість експертної групи або окремого її члена.
Критерій 10.	Відсутність	Експертами неодноразово вказувалося на зауваження щодо відсутності

<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення</p>	<p>повноцінної наукової комунікації в аспірантів із Китаю, більшість із яких практично не володіє українською мовою</p>	<p>вільного володіння українською мовою «навіть на побутовому рівні» (як зазначено в звіті). Рівень володіння українською мовою аспірантами з КНР визначається експертами досить однобічно без урахування вміння писати та перекладати текст українською мовою. Володіння українською мовою на побутовому рівні не є показовим для науково-теоретичного засвоєння нової інформації іноземцями, практика показує, що в письмовій мові китайці досить вільно користуються термінологічним апаратом за темою свого наукового дослідження, що доводить їх спроможність до наукової комунікації на достатньому рівні. Тому ствердження про відсутність умов до наукової комунікації є неправдивим.</p>
<p>Рівень 10. Обґрунтування рівня відповідності</p>		<p>На жаль, члени ЕГ не вважали за доцільне керуватися інформацією про успішну науково-дослідну роботу аспірантів з України, які гідно репрезентують наукові школи своїх керівників та мають можливість проводити, апробувати результати власних досліджень, розширювати коло своїх наукових інтересів, комунікувати з науковцями під час науково-комунікаційних заходів разом із іншими аспірантами з КНР, які також ведуть активну публікаційну та науково-комунікативну діяльність.</p> <p>Тому не має реальних підстав для оцінювання відповідності критерію 4 рівню Е. Вважаємо, що експерти не були об'єктивними та неупередженими в аналізі цього критерію. Тим більше, наявність в складі експертної групи фахівців, які не мають професійної кваліфікації за спеціальністю «Музичне мистецтво», ставить під сумнів можливість забезпечення адекватності, об'єктивності та компетентності під час здійснення процедури оцінювання ОНП за критерієм 10 та значною частиною інших критеріїв.</p>

Загальні висновки щодо звіту ЕГ

Викликають дуже великі сумніви безпідставні (не підкріплені жодними конкретними прикладами) зауваження, наведені експертами ЕГ стосовно «удаваного процесу» (стор. 3, 28), «можливого виявлення у наукових працях здобувачів-китайців скопійованих і перекладених на українську мову наукових робіт китайських вчених» (стор. 23) як прояв «неспроможності» внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти (стор. 3) адекватно зреагувати тільки через те, що сучасні програми не можуть виявити плагіат в перекладі наукового тексту з китайської на українську мови. У такому разі, виходячи з думки експертів, слід було би заборонити навчання китайських і будь-яких інших іноземних аспірантів в усіх аспірантурах ЗВО України, а також анулювати присудження уже захищеним дисертантам-іноземцям наукових ступенів тільки за те, що вони недостатньо вільно розмовляють українською мовою на рівні усної побутової комунікації.

Дисертації китайських аспірантів, підготовлені в аспірантурі ХДАК були захищені в спеціалізованих вчених радах ХНУМ ім. І. П. Котляревського, СумДПУ ім. А. С. Макаренка, успішно пройшов передзахист китайського аспіранта в ОНМА ім. А. В. Нежданової. Публікації усіх аспірантів, що були видані в різних міжнародних та українських (фахових та включених до міжнародних наукометричних баз) наукових збірниках, пройшли процедуру зовнішнього рецензування та успішну перевірку на антиплагіат. Випускники-іноземці ХДАК (з 2017 року було 5 захистів аспірантів з КНР і 6 захистів українських аспірантів), які підготували дисертації в аспірантурі ХДАК за спеціальністю «Музичне мистецтво» та захистили їх у різних авторитетних спеціалізованих радах України, успішно працюють зараз у різних вищих навчальних закладах КНР і є визнаними науковою спільнотою Китаю. Окрім того, низка китайських і українських аспірантів різних років (Лі Мін, А. Бойко, Лу Тунзе, Лі Ян, Ван Цзяцзин та ін.) мають публікації у відомих фахових наукових журналах та збірниках Китаю і європейських країн (Лі Ян, Дін Боюй та ін.). Більш того, зауважимо, що частина китайських аспірантів працює над дисертаціями, пов'язаними саме з українською тематикою і апriori не потребує будь-яких спеціальних підходів до наукового оцінювання, отже не вимагає якихось спеціальних умов проходження перевірки на плагіат.

Також не зрозумілим є факт цілковитого замовчання у звіті досить вагомих здобутків українських аспірантів, презентованих у численних наукових публікаціях. Окрім того, відсоткове співвідношення 80% іноземних на 20% вітчизняних аспірантів склалося лише на 2020/21 навчальний рік, а з моменту відкриття аспірантури в ХДАК за спеціальністю музичне мистецтво перевага була на боці українських здобувачів, більшість з яких успішно захистили дисертації і зараз є відомими й авторитетними науковцями, які працюють в ЗВО України та зарубіжжя: А. Тихонравова, А. Котляр, М. Смородська (Фісун), В. Воскобойникова, Г. Стахевич, С. Манько, Ю. Карчова, А. Бойко, Д. Зотов, К. Чайковська, Г. Бреславець, О. Степанова та ін.

До речі, одним з підтверджень високого наукового статусу аспірантів, підготовлених в ХДАК за спеціальністю «Музичне мистецтво» за китайською тематикою є, зокрема, те, що одним з опонентів на захисті дисертації української аспірантки Анни Бойко на китайську тему була викладачка НМАУ ім. П. І. Чайковського, кандидатка мистецтвознавства Лі Цин, яка дуже високо оцінила науковий рівень дисертації та володіння дисертанткою китайською мовою.

Виходячи з цього, результати оцінювання експертами рівня функціонування в ХДАК аспірантури за спеціальністю «Музичне мистецтво» видається вельми дискусійним та упередженим.

Питання щодо часткової дотичності тем аспірантських наукових досліджень тематиці наукових праць їхніх керівників вважаємо дискримінаційним і по відношенню до самих аспірантів, і до їхніх наукових керівників, які є відомими й авторитетними науковцями і не є фахівцями з однієї проблеми, пов'язаної лише з науковою темою та науковими інтересами здобувача. Під час вибору наукових тем аспірантів враховуються, насамперед, їхні інтереси, до того ж китайська наука і філософія базуються на постулаті про синкретичність та інтегрованість різних змістовних сфер і відкидає зацикленість на конкретному вузькому напрямку. Ще раз зауважимо, що наявність серед членів ЕГ фахівців з інших спеціальностей, ніж спеціальність «Музичне мистецтво», унеможливує забезпечення адекватності, об'єктивності та компетентності здійснення процедури оцінювання рівня реалізації ОНП «Музичне мистецтво», що спрямована на підготовку докторів філософії на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти.

На наш погляд, безпрецедентним, некоректним та упередженим формулюванням членами ЕГ є ряд загальних висновків, зокрема словосполучення «удаваний процес», «знижені і вибіркові вимоги освітнього середовища», котрі неодноразово вжито в тексті Звіту (стор. 3, 28) стосовно реалізації ОНП і не підкріплені жодними фактами, тобто не мають реальних підстав, виходячи з результатів діяльності аспірантури ХДАК за спеціальністю «Музичне мистецтво» і науковим статусом її численних вихованців, не кажучи вже про науковий статус цілої плеяди вітчизняних науковців – лідерів в галузі культури і мистецтва.

Виходячи зі звіту акредитаційної комісії, виникає враження про суто суб'єктивний та безапеляційний характер значної кількості висновків стосовно реалізації ОНП, узагальнення окремих випадків і недоліків, більшою частиною не пов'язаних з освітньо-науковим процесом на третьому рівні ВО, поверховістю суджень і певним формалізмом у визначенні невідповідності дотичності наукових досліджень аспірантів публікаціям наукових керівників, викривленням та безпідставністю деяких суджень (зокрема, про «підрив іміджу національної освіти та науки», стор. 3, 27-28), нівелювання існуючих досягнень українських аспірантів (за кількістю та якістю їх наукових публікацій), їх справжньої активності, залучення до діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених ХДАК (членами є три аспіранти – К. Донцова-Пушенко, О. Мовчан, Чжан Юй), нівелювання довіри та визнаного науковою спільнотою України та інших країн авторитету вчених — наукових керівників, імена яких в науковому світі самі по собі є національними «брендами» якості науково-освітньої діяльності. До того ж, значна частина зауважень ґрунтується на припущеннях (про що свідчать використання слів “може”, “може привести” тощо).

«Абетковою» є істина, що тематика досліджень аспірантів має ініціюватися з боку здобувачів, інакше це пригальмовує інноваційний розвиток вітчизняної науки і розвиток самих здобувачів, які цікавляться широким колом наукових проблем. Методологічна система докторських дисертацій є основою для подальших досліджень аспірантів, дотичність їх тем дисертацій до проблематики наукових досліджень керівників виявляється не за формальними ознаками, а за теоретико-методологічними та поняттєво-категоріальними зв'язками.

Обґрунтування низького рівня реалізації ОНП за всіма критеріями, що були оцінені на рівні Е, ґрунтується більшою мірою на висновку експертів про недостатнє володіння іноземними аспірантами українською мовою. Але ж, зауважимо, що виявлення рівня володіння суб'єкта, особливо науковця, будь якою мовою потребує залучення до такого оцінювання спеціалістів у відповідній галузі, застосування відповідних методів і критеріїв оцінки, і не може обмежуватись результатами короточасного спілкування в формі усної комунікації. Зауважимо, що під час реалізації ОНП акцент робиться на формуванні наукової складової комунікативної компетентності, зокрема здатності оперувати структурами та стратегіями наукового дискурсу, формами та засобами комунікативно-наукової взаємодії тощо.

Підводячи підсумки вищесказаного підкреслюємо, що подібне оцінювання нівелює наукові досягнення та високий фаховий рівень відомих у світі українських музикознавців та лідерів-професіоналів з інших спеціальностей (культурологів, філологів тощо), які забезпечують реалізацію ОНП «Музичне мистецтво». Таким чином, навіть якщо б більшість зауважень експертів дійсно відповідала реальності, то і тоді було б цілком неможливим погодитися із висновком про неспроможність усунення недоліків за 1 рік. Оскільки останні мають не системний, а вибірковий і частковий характер, і виправлення їх, підкреслюємо, навіть у разі їх відповідності ситуації і об'єктивної наявності, було б не лише можливим, а й швидко виконаним в термін, значно меншим, ніж 1 рік (у разі їх реальної, а не «удаваної» наявності).

Разом з незгодою з вищевизначеними зауваженнями експертів, ми вдячні їм за інші корисні рекомендації, які ми обов'язково врахуємо під час реалізації цієї та інших освітніх програм.

З повагою, адміністрація ХДАК,
члени групи забезпечення спеціальності
«Музичне мистецтво»

15.05.2021 р.

ДОДАТОК

публікації наукових керівників аспірантів за останні 5 років

Рощенко О.Г.

1. Roshchenko, O. G. Методологічні основи продуктивної наукової школи І. А. Котляревського // Вісн. Нац.акад.кер.кадрів культури і мистецтв. Київ, 2016. № 3. С. 31 – 36. ISSN2226-3209(Print) ISSN 2409-0506 (Onlein) <http://journal.uran.ua/visnyknakkkim> (Web of Science)
2. Теоретико-методологічні засади наукових досліджень у галузі культурології і мистецтвознавства: освітній вимір // Культура України. Серія: Культурологія: зб.наук.пр. Харків, 2017. Вип. 55. С. 316 – 318. Рец. на кн.: Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства: навч. посіб./В.М. Шейко, Ю. П. Богуцький, Н. М. Кушнарєнко. Харків: ХДАК, 2016. 330 с.
3. «Секреты Ее молодости», «Сражение Муз» и «Театр имени Т. Я. Веске»: три портрета Учителя вокала в жанре и форме Reminiscesces (12 лет спустя) // С. Рахманінов та культура України (С. Рахманінов на зламі століть). Вип.13. Наукові статті учасників XIV Міжнародного науково-теоретичного симпозіуму С. Рахманінов та культура України (С. Рахманінов на зламі століть). Харків: ФОП Носань В.А., 2016. С. 31 – 43.
4. Імперативи та максими продуктивної наукової школи І. А. Котляревського. Перше слово – останнє слово // Музичне мистецтво і культура. Music art and culture. Науковий вісник. Вип. 22. Одеса: ОНМА, 2016. С. 207 – 216.
5. Методологічні засади продуктивної наукової школи І. А. Котляревського //Українська музика: науковий часопис. – Львів: [ЛНМА імені М. В. Лисенка], 2017. Щоквартальник. Число 2 (24). С. 75 – 82.
6. Українська симфонія пам'яті мучеників Бабиного Яру: доля автора та його твору // Культура України. Серія: Мистецтвознавство: зб. наук.пр. Харків, 2017. Вип. 56. С. 215 – 224.
7. «Рахманінов та українська культура»: нескінченність художніх смислів // С. Рахманінов та культура України. С. Рахманінов: на зламі століть. До 145-річчя від дня народження С. В. Рахманінова. Зб. наук. праць. Вип. 14. Харків: ФОП Носань В. А., 2017. С. 4 – 8.
8. Українська симфонія пам'яті мучеників Бабиного Яру: доля автора і його твору // С. Рахманінов та культура України. С. Рахманінов: на зламі століть. До 145-річчя від дня народження С. В. Рахманінова. Зб. наук. статей. Вип. 14. Харків: ФОП Носань В. А., 2017. С. 98 – 110.

9. Розгорнуте магічне ім'я у драматургії національного оперного міфу Р. Вагнера (ономатологічні студії) // Вагнер і Ніцше: 150-ліття зустрічі : збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 7-8 листопада, 2018 р.). Матеріали наукової конференції «Музика і філософія: До 150-ліття знайомства Вагнера і Ніцше». С. 168 – 171.
10. Інтегрована поетика як шлях наукового вивчення романтичного фрагменту // С. Рахманінов та культура України. С. Рахманінов: на зламі століть. До 145-річчя від дня народження С. В. Рахманінова. Зб. наук. статей. Вип. 15. Харків: ТОВ Майдан, 2018. С. 163 – 172.
11. Розгорнуте магічне ім'я в драматургії національного оперного міфу Р. Вагнера (ономатологічні студії) // Матеріали міжнародної наукової конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (22 – 23 листопада 2018 року). Харків, ХДАК, 2018. С. 244 – 248.
12. Фантазія як вираз творчої свободи Генія у музичному мистецтві романтизму // Феномен свободи у контексті цивілізаційних викликів ХХІ століття. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 23 – 24/05. 2019. Львів, 2019. С. 242 – 244.
13. Суперечності «нелегкої» долі «leichte sonaten» (ор. 49) в історії бетховенознавства // Культура України. Серія: Мистецтвознавство. 2019. Вип. 63. С. 195 – 205.
14. Музикознавче акме Наталії Савицької: на шляху до музикологічної акмеології // Вісник НАКККІМ. 2019. № 2. С. 251 – 255.
15. «Кавказ» С. Людкевича – Т. Шевченка: світова вісь українського космосу // Культурологія та соціальні комунікації. Матеріали міжнародної наукової конференції (21 – 22 листопада 2019 року). Харків, ХДАК, 2019. С. 300 – 301.
16. Символіка Монсальвату і Валгалли у музичній драматургії оперного міфу Р. Вагнера «Лоенгрін» // Вісник НАКККІМ. Київ: ІДЕЯ-ПРИНТ, 2019. № 3. С. 166 – 171.
17. Roshchenko, O. G. Reviews Complex of works "Teoretiko-methodological workings out and practical introduction of effective technologies of training and education of professionals in culture and art sphere" // NATIONAL ACADEMY OF MANAGERIAL STAFF OF CULTURE AND ARTS HERALD. 2018 . Вип.:2. Р.:337-342 . <http://journal.uran.ua/visnyknakkkim> (Web of Science)
18. The wreath of romantic fragments. Dante and List // Musical art: historical and theoretical discourse : collective monograph. Lviv-Torun : Liha-Pres, 2020. P. 42 – 60.
19. Метод романтичного автобіографізму у творчій спадщині Рихарда Штрауса // Трансформація музичної освіти і культури: традиція і сучасність. Проблеми поколінь і їх культурно-мистецьких втілень. Матеріали міжнародної науково-творчої інтернет-конференції 30-квітня – 3 травня, 2020. Одеса: Астропринт, 2020. С. 66 – 69. (0, 25 д.а.)
20. Фаустіанська семантика інтонаційної драматургії другої симфонії С. Рахманінова // Арт-платформа. Науковий альманах. Вип. 2. К.: КМАЕЦМ, 2020. С. 304 – 328.

21. «Кавказ» С. Людкевича – Т. Шевченка: світова вісь українського космосу // Людкевич у фокусі ХХ століття. Львів: Галицьке Музичне Товариство, 2020. С. 78 – 84.
22. ORONYMS OF MONSALVAT AND VALHALLA IN DRAMATURGY OF WAGNER'S NEW MYTH “LOHENGRIN” // Rupkatha Journal on interdisciplinary Studios in Humanities Open Access. January, 2021, Volume 13, issue 1, P/ 1 – 13 (Scopus).
23. Віолончельна школа Георгія Авер'янова: грані артистизму // Аспекти історичного музикознавства Зб. наук. праць. Вип 23. Харків, ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2021. С. 92 – 108.

Польська І.І.

1. Polskaya I. Chamber Ensemble of the Baroque Era: Specifics and Typology // Musical art: historical and theoretical discourse : collective monograph / I. Konovalova, I. Polskaya, O. Roshchenko, etc. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2020. – P. 20-41. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-198-8/20-41>
2. Польська І. І. Фортеп'яний та камерний ансамбль у житті та творчості Фридерика Шопена // Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU : Collective monograph. Riga : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. P. 360-381. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-72-3.21>
3. Польська І. І. Історичні модуси камерного ансамблю в дзеркалі музичної герменевтики // Культура України. Серія: Мистецтвознавство : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків : ХДАК, 2017. Вип. 57. С. 119-129.
4. Польская И. И. Музыкально-исполнительское пространство ансамбля: структура и функции // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / Відп. ред. Н. Є. Трегуб. Харків. держ. акад. дизайну та мистецтв. Вип. 4. X. : ХДАДМ, 2017. С. 214–218.
5. Польская И. И. Генезис и эволюция камерно-ансамблевых жанров // Исторические пути белорусской и мировой музыкальной науки и образования / Сост. Н. О. Арутюнова, Т. В. Лихач; Научные труды Белорусской государственной академии музыки. Вып. 42. Минск: Белорусская государственная академия музыки, 2017. С. 61-81.
6. Польська І. І. Фортеп'яний дует у системі фортеп'янного ансамблю: жанрово-типологічні аспекти (The piano duet in the system of piano ensemble: genre-typological aspects) // Культура України. Серія: Мистецтвознавство : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків : ХДАК, 2018. Вип. 61. С. 167–178.

7. Польская И. И. Коммуникативно-психологическая специфика ансамблевого исполнительства // Весці Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі. Навук.-тэарэт. часопіс. 2018. № 32. С. 154-162.
8. Польская И. И. Размышления на тему И. Брамса // Вопросы музыкальной культуры и искусства в современных исследованиях / сост. Т. Л. Беркович; Научные труды Белорусской государственной академии музыки. Вып. 46. Минск: Белорусская государственная академия музыки, 2019. С. 101–109.
9. Польська І. І. Життєвий шлях та творча діяльність І. С. Польського (до 95-річчя з дня народження митця) // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків : ХДАК, 2019. С. 205–216.
10. Польская И. И. Пространственно-мизансценическая специфика проявления категории симметрии в ансамблевом исполнительстве // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. дизайну та мистецтв; головн. ред. В. Я. Даниленко. № 6. Харків : ХДАДМ, 2019. С. 47–52. (0,7 д.а.).
11. Польская И. И. Отражение шумановских образов в Вариациях И. Брамса на тему Р. Шумана ор. 23: «Ejegi monumentum» // Аспекти історичного музикознавства : зб. ст. / ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Вип. 17. Харків, 2019. С. 249-261.
12. Польская И. И. Камерный ансамбль XX века в зеркале семантических трансформаций // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. дизайну та мистецтв; головн. ред. В. Я. Даниленко. № 2. Харків : ХДАДМ, 2020. С. 107–112.
13. Польська І. І. Моцарт та народження жанру фортепіанної чотириручної сонати // Музичне мистецтво і культура: наук. зб. / Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової. №31, кн 2. Одеса, 2020.
14. Polskaya I. I. (2020). The phenomenon of Chamberliness and its incarnation in the Chamber Music and the Chamber Ensemble: genre-ontological and semantic aspects (договір № 5907-3 Polska);
15. Polska Iryna (2021). Category of style in the system of musical performing (договір № 0103/21).
16. Польська І.І., Коновалова І.Ю. Практичні проєкції сучасної музикології // Implementation of scientific foundations in practice. Abstracts of X International Scientific and Practical Conference. Turin, Italy 2021. Pp. 32-34. URL: <https://eu-conf.com>

Коновалова І.Ю.

1. Коновалова І. Ю. Герменевтико- феноменологічний підхід як методологічна парадигма осягнення духовного буття композитора в європейській музичній культурі ХХ ст. // Вісник Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв. Харків : ХДАДМ, 2017. Вип. 4. С. 107–14.

2. Коновалова И. Феномен композитора XX века в артефактах вербального наследия // Вісник ХДАДМ. Харків : ХДАДМ, 2017. Вип. 1. С. 103–107.
3. Коновалова І. Ю. Вербальные тексты композиторов XX в. в семиосфере музыкальной культуры . Традиції та новації у вищій архітектурно- художній освіті : зб. наук. пр. X. : ХДАДМ, 2016. Вип. 3. С. 34–39.
4. Коновалова І. Ю. Концептуалізація феномена особистості композитора XX ст. в контексті філософсько-культурологічних ідей М. М. Бахтіна: стаття . Культура України : зб. наук. пр. X. : ХДАК, 2016. Вип. 41. С. 8–17.
5. Коновалова І. Ю. Личность композитора : опыт терминологической дескрипции. Вісник ХДАДМ : зб. наук. пр. Харків : ХДАДМ, 2016. Вип. 3. С. 21–26.
6. Коновалова І. Ю. Творческая личность В. Рунчака в синтезе его композиторской, исполнительской и организаторской деятельности. Традиції та новації у вищій архітектурнохудожній освіті : зб. наук. пр. Харків : ХДАДМ, 2015. Вип. 2. С. 5–8.
7. Коновалова І.Ю. Феномен композитора в часопросторі європейської музичної культури XX століття: модули теоретичного осягнення : монографія. Харків : ТОВ «Планета-Принт», 2018. 480 с.
8. Konovalova I. Yu. The historical crystallization of a composer's and individual musical authorship phenomena in the European culture of the Renaissance // Musical art: historical and theoretical discourse : collective monograph. Lviv-Torun : Liha-Pres, 2020. P. 1– 19.
9. Коновалова І.Ю. Сміслові виміри музичної обробки як мистецького явища і сфери композиторської інтерпретації // Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU : Collective monograph. Riga : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. P. 220-240.
10. Коновалова І.Ю. «Інтегративні інтенції сучасної музикознавчої освіти в контексті ствердження нових культурних парадигм» // Scientific and pedagogic internship «Modern approaches to the organization of the educational process in the area of cultural studies, art history and music studies in Ukraine and EU countries» : Internship proceedings, October 19–November 27, 2020. Wroclawek, Republic of Poland. PP. 43–46.
11. Коновалова І.Ю. Культуротворча діяльність А. Вахнянина у дискурсі національного українського відродження. Духовна парадигма культури України перед викликом часу (до 150-річчя заснування «просвіти»): зб. пр. / Нац. юридичний ун-т ім. Я. Мудрого. Х.: «Право», 2018. С. 80– 83.
12. Коновалова І. Ю. Сакральні інтенції творчості композиторів-шістдесятників в умовах трансформаційних процесів в музичній культурі кінця XX – поч. XXI ст. Технології та їх вплив на сучасну культуру і мистецтво України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.; міжнар. гуманітарний ун-т.; Одеса, 2018. МГУ. С. 119–122.
13. Коновалова І.Ю. Роль і статус композитора в умовах сучасного мистецького буття. Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини:

матер. наукпракт. конф. 23–24 червня 2017 р. / Харк. обл. держ. організ.-метод. центр культури і мистецтва. Харків, 2017. С. 132–134.

14. Коновалова І.Ю. Культуротворча маніфестація композитора в горизонті музичного твору: сучасні акценти. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матеріали міжнар. наук. конф., 23–24 листопада 2017 р. / Харк. держ. акад. культури. Х.; ХДАК, 2017. С. 302–304.
15. Коновалова І.Ю. Феномен личности композитора в проблемном поле современной музыкальной науки. Питанні мастацтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі : сб. наук. прац. / Нац. акад. навук Беларусі. Мінськ, 2016. Вып. 20. С. 201–208.
16. Коновалова І.Ю. Слово композитора в пространстве музыкальной культуры XX века. Питанні мастацтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі : сб. ст / Нац. Акад. навук Беларусі, Дзяржаўная навуковая ўстанова «Цэнтр даследавання ў беларускай культуры, мовы і літаратуры» філія «Інстытут мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору ім. Кандрата Крапівы ». Мінськ, 2017. Вып. 2 2. С. 201–206.

Лошков Ю.І.

1. Лошков Ю. Увеселительные сады в Харькове (1870-е гг.) // Вісник Харк. держ. академії дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. Х. : ХДАДМ, 2016. № 6 (Мистецтвознавство). С. 84–89.
2. Лошков Ю. Інфраструктура джазового виконавства в Україні// Вісник Харк. держ. академії дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. Х. : ХДАДМ, 2019. № 3 (Мистецтвознавство). С. 50–57.
3. Лошков Ю., Калашник М. Мистецькоінформаційні виміри музичного тезаурусу. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук журнал. Київ: ІДЕЯ-ПРИНТ, 2019. № 4. С. 64-70.
4. Лошков Ю. Інфраструктура джазового виконавства в Україні. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. Х. : ХДАДМ, 2019. № 3 (Мистецтвознавство). С. 50–57.
5. Лошков Ю. Становлення народно-інструментальної освіти в Харківському музично-драматичному інституті. Аспекти історичного музикознавства – VIII : Вища мистецька освіта як інструмент збереження культурної ідентичності : зб. наук. ст. / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків: вид-во «Водний спектр Джі-Ем-Пі», 2016. С. 217– 225.
6. Лошков Ю. Увеселительные сады в Харькове (1870-е гг.). Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. Х. : ХДАДМ, 2016. № 6 (Мистецтвознавство). С. 84–89. 5. Лошков Ю. Рок-музика в Україні: період відродження. Аркадія. Одеса, 2015. № 1 (46). С. 8–13.

7. Лошков Ю., Калашник М. Музичний тезаурус як сховище музичних знань : монографія. Riga, Latvia : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2020. 119 с.
8. Лошков Ю., Лі Шуай. Джаз як системне явище : монографія. Харків: ХДАК, 2019. 183 с.
9. Лошков Ю. Оркестрове диригентське виконавство: теорія і практика : навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2014. 128 с. Лошков Ю. Генеза та становлення диригентського виконавства в Україні : монографія. Харків : ХДАК, 2007. 228с. Лошков Ю. Володимир Андрійович Комаренко: монографія. Харків : ХДАК, 2002. 113 с.
10. Yu. I. Loshkov. Professional music art: the process of comprehension. Discursive practices of the interpretation of culture and art in the early xxi century: collective monograph. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2020. P. 42-61.
11. Yu. I. Loshkov. Orchestral conducting: specific nature of formation. Culture and art: discursive dimension in the early xxi century: collective monograph. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2020. P. 45-63.
12. Лошков Ю. Системні ознаки освітньої структури музичної культури Харкова. Мистецтво і культура міста: наукові діалоги : колект. моногр. Херсон : Видавничий дім "Гельветика", 2020. С. 8-22.
13. Yu. I. Loshkov. System signs of a kapellmeister's activity. The issues of culture and arts in the interpretation of modern humanities knowledge: collective monograph. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2019. P. 44-66.
14. Лошков Ю. І. Професійне музичне мистецтво європейського типу. Мистецтвознавство ХХ століття : хрестоматія-довідник : навч. посіб. / кол. авт. : А. Баканурський та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. С. 13-48.

Сташевський А.Я.

1. Творчість для баяна композитора Анатолія Білошицького (стильова систематизація та композиційно-технологічні новації // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Мистецька освіта: історія, теорія, практика – 2016. – №2 (299). – С. 151-159.
2. Ударно-шумові прийоми в сучасній музиці для баяна (концепція систематизації) // Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя : збірн. матеріалів та тез VI міжнар. наук.-практ. конфер. – Дрогобич : Посвіт, 2016. – С. 17-20.
3. Ковзне гліссандо як художній прийом в сучасній українській музиці для баяна: особливості втілення та систематизація // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика. Зб. наук. пр. інституту музичного мистецтва ДДПУ ім. І. Франка – Дрогобич, 2016. – С. 100-105.
4. Баянна творчість Анатолія Білошицького: стильові вектори та композиційно-технологічні новації // Виконавське музикознавство / за ред. М. А. Давидова. – Вид. 4-е. – Київ-Ніжин, 2016. – С. 364-374.
5. Фольклоризм і неофольклоризм у баянній творчості сучасних українських композиторів (на прикладі творів малих форм) // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Мистецька освіта: історія, теорія, практика – 2017. – №2 (307). Ч.2. – С. 117-122.

6. Мінімалізм в сучасній музиці для баяна (на прикладі творів українських композиторів) // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть: збірн. матеріалів та тез міжнар. наук.-практ. конфер. – Дрогобич : Посвіт, 2017. – С. 45-48.
7. (співав. В. Скаун) Полтавський симфонічний оркестр в музичній культурі регіону та України // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика. Зб. наук. пр. інституту музичного мистецтва ДДПУ ім. І. Франка – Дрогобич, 2017. – С. 103-110.
8. Неофольклорний напрям в баянній музиці сучасних українських композиторів (на прикладі творів великих жанрів) // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика. Зб. наук. пр. інституту музичного мистецтва ДДПУ ім. І. Франка – Дрогобич, 2017. С. 242-250.
9. Необароковий напрям в баянній музиці сучасних українських композиторів // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика. Зб. наук. пр. інституту музичного мистецтва ДДПУ ім. І. Франка – Дрогобич, 2018. С. 287-292.
10. Неокласичний і неоромантичний напрями баянної творчості сучасних українських композиторів (загальний огляд) // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Мистецька освіта: історія, теорія, практика – 2018. – №5 (319). – С. 121-126.
11. Нотний збірник «Вальси для баяна» Бориса Мирончука як зразок оригінального баянного репертуару естрадного жанру // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть: збірн. матеріалів та тез міжнар. наук.-практ. конфер. – Дрогобич : Посвіт, 2018. – С. 42-47.
12. Сильова система української сучасної баянної музики // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф. – ХДАК, 2018. – С. 252-254.
13. Від стильового синтезу до новго стилю: джазово-академічний напрям в сучасній баянній музиці українських композиторів // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: зб. наук. праць ІММ ДДПУ ім. І. Франка. – Вип. 5, 2019. – С. 429-435.
14. Style panorama of Ukrainian button accordion music of the end of the XX – the beginning of the centuries introduction // Culture and arts in the educational process of the modernity : collective monograph /– Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. – 148 p. (P. 79-98).
15. Ukrainian original music for button accordion: development and evolution // Art criticism: challenges of the XXI century : collective monograph/– Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. – 124 p. (P. 49-68).
16. Button accordion: sonata in Ukrainian music of the second of the Twentieth century: trends in the genre evolution // The role of culture and art in social and humanitarian development of modern society : collective monograph /– Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. – 128 p. (P. 36-54).

- 17.(у співавтор.) Харківська державна академія культури: до 90-річчя з дня заснування : монографія / авт. кол. : В. Шейко, Н. Кушнарєнко, Ю. Лошков, І. Сташевська, М. Скрицька, З. Алфьорова, Т. Большакова, І. Борис, О. Кравченко, Б. Колногузенко та ін. ; М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. Харків: ХДАК, 2019. – 253 с.
18. Андрій Стрілець: штрихи до творчого портрету // Музичне мистецтво XXI століття – історія, теорія, практика: зб. наук. праць ІММ ДДПУ ім. І. Франка. – Вип. 6, 2021. (подано до друку).
19. Оригінальні фактуро-формули детермінантного типу в сучасній баянній музиці: аналіз та систематизація (на прикладі творів українських композиторів) // Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка. – Вип. 38. 2021. (подано до друку).

Рябуха Н.О.

1. Natalia Riabukha SOUND POETICS IN CLAUDE DEBUSSY'S ART OF PLAYING THE PIANO Musical art: historical and theoretical discourse: collective monograph / I. Konovalova, I. Polskaya, O. Roshchenko, etc. –Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2020. 61-81 pp. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-198-8/61-81>
2. Рябуха Н. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ – початку ХХІ ст. : монографія. Харків : ФОП Бровін О. В., 2016. 336 с.
3. Рябуха Н. Специфіка звукообразного мислення К. Дебюссі: онто-сонологічний підхід // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури ; за заг. ред. проф. В. М. Шейка. Х. : ХДАК, 2019. Вип: 63. Сер. : Мистецтво-знавство. С. 217–228.
4. Рябуха Н. Онто-сонологія звукообразного мислення Дж. Кейджа / Н. Рябуха // Культура України : зб. наук. пр. — Х. : ХДАК, 2016. — Вип. 54. Сер. : Мистецтвознавство. — С. 202–213.
5. Рябуха Н. Відображення романтичного звуковідчуття світу у фортепіанних творах Ф. Шопена і Ф. Ліста // Культура України : зб. наук. пр. Х. : ХДАК, 2016. Вип. 53. Сер. : Мистецтвознавство. С. 18–28.
6. Рябуха Н. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ – початку ХХІ ст. : монографія. Харків : ФОП Бровін О. В., 2016. 336 с.
7. Рябуха Н., Большакова Т. Сучасні умови фахової діяльності викладачів інструментально-виконавських спеціалізацій у закладах вищої освіти України // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури ; за заг. ред. проф. В. М. Шейка. Х. : ХДАК, 2019. Вип: 63. Сер. : Мистецтво-знавство. С. 19–30.
8. Рябуха Н. Особливості звуковідчуття митця в контексті сучасного музичного звукопростору // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матер. міжнар. наук. конф. (26-27 лютого 2020 р.). Х.: ХДАК, 2020. С. 287-288.

9. Рябуха Н.О. Музика як «філософія, що звучить». Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матеріали міжнарод. наук. конф. (21-22 листопада 2019 р.). Харків, 2019. С.301-302.
- 10.Рябуха Н. Сонологія музики у дослідженнях Ю. М. Хомінського. Культура та інформаційне суспільство XXI ст. : матер. всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених (18-19 квітня 2019 р.) / Харків. держ. акад. культури. Х. : ХДАК, 2019.
- 11.Рябуха Н. Музична контонація та її значення у втіленні звукообразного змісту. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф. (22-23 листоп. 2018 р.). Х. : ХДАК, 2018. С. 259-260.

Щепакін В.М.

1. Shchepakin V. The Czech component in the musical culture of Kharkov in the second half of the XIX – early XX century // Topical issues of general and musical pedagogy : monograph edited by Prof. Oleh Mikhailychenko, compiled by Doc. Anatolii Martyniuk.Beau Bassin / Germany: AV Akademikerverlag. 2020. P. 55–67.
2. Shchepakin V. Kharkiv musicians the Marecheks: ancestry – findings – new riddles // Musical art: historical and theoretical discourse : collective monograph / I. Konovalova, I. Polskaya, O. Roshchenko, etc. – Lviv–Toruń : Liha-Pres, 2020. P. 82–103.
3. Щепакін В. М. Музична культура Сходу та Півдня України другої половини XIX – початку XX століть: європейські виміри : монографія. Харків : ФОП Панов А. М., 2017. 479 с.
4. Щепакін В. М. Клезмер і джаз: сфери дотику. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матер. міжнар. наук. конф. (21–22 листопада 2019 р.) / Під ред. проф. В. М. Шейка та ін. Харків: ХДАК, 2019. С. 304–306.
5. 4.Щепакин В. М. Одеські концерти (1875) Шведського жіночого вокального квартету у віддзеркаленні місцевої преси. Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики: матеріали VI Міжнародної електронної конференції (14–15 березня 2019 р.), Переяслав-Хмельницький. ДНВЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди». Мелітополь: Поліграфічний центр «Люкс», 2019. С. 151–154.